

GIÁ BẰN	
MỠN PHÁP	SỐ QUỐC
Một năm 500	1.000
Một tháng 1.50	3.000
Một tuần 1.50	1.000

Mua báo phải trả tiền trước.
Thư và inmail gởi cho M. THÂN
DINH-THIÊN, 41 đường quốai cảo
Thị trấn, thị trường ngoài trước.

TIENG-DAI

CAH-NHIEU LIEU CHIEU
HUYNH-TUOC-KHANG

LA VOIX DU PEUPLE

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ thứ tư và thứ bảy

DEPOT LEGAL
INDOCHINE
N° 11364

HÀN QUÂN
Đường Đông-Ba, Huế
Giấy phép số 3
Cục in báo TIENG-DAN - Huế

Kỷ là ghi, niệm
ngày kỷ
niệm là ngày
đáng ghi nhớ mà
không khi nào quên.

NGÀY KỶ - NIỆM ĐỆ - NHỊ - CHU - NIÊN CỦA BÀN - BÁO

Ngày nay là ngày đệ-nhị chu-niên của Bàn-báo, nghĩa là Bàn-báo ra đời đến nay đã chẵn hai năm mà ngày nay là ngày giáp năm thứ hai. Con đường trăm dặm, đầu đã đi qua chín mươi chín dặm rồi mà người ta còn cho là chưa được nửa phần, hướng chỉ trên con đường ngó luận vô cùng vô tận này, mỗi một bước đầu, đã có chuyện gì là đáng ghi. Tuy nhiên đi trên một con đường dài, mới ra cửa một đôi đoạn đã nghe những điều gì, đã thấy những điều gì, những điều ấy tiếp xúc đến vào cái tâm minh thể nào, cảm-giác đến tâm-tư minh thể nào, tuy chưa được là bao, song cũng đã có nhiều về. Nếu cứ một mực bước ngay, nhằm mất tháng trời, không có nơi tạm nghỉ đứng chun một đôi chỗ, để xem xét ngắm nghía những điều đã thấy đã nghe, thì chẳng khác gì cỡi ngựa xem hoa, cầm dao rạch nước, đầu có đi qua một trăm dặm không những kẻ bàng-quan có thể trách mình «mất công đi mà không sờ đác» mà chính mình tự xét cũng không khỏi mắc cái thẹn «sáng mắt mà mù, lành tai mà điếc». Việc đã qua mà không có ý thức, thì việc tương-lai còn mong gì có thực sự.

Bàn-báo ra đời đã hai năm nay, mục-dịch và tôn-chỉ thế nào, chủ-tôn độc-giá đã dư thừa, không cần nhắc lại nữa. Về mặt nghị-luận và biên-tập thì còn ở trong thời-kỳ ấu-trì, lại nằm dưới quyền ngó- luận chặt bẹp. Bàn-báo vẫn biết còn có nhiều điều khiếm khuyết, không thể làm cho độc-giá không phiền thoả-mãn được. Song đầu thế nào mà lòng Bàn-báo cũng gắng sức theo con đường quang-minh chính-dại mà lần lần bước lên, được một tấc hay một thước, được một thước hay một thước (得寸得尺), quyết không vì hoàn-cảnh mà phải lợm mất cái bản-sắc chân-chính của Bàn-báo. Duy có đôi điều trong tinh thể xã-hội ta về khoảng gần đây, mà Bàn-báo đã có xem xét kinh-nghiệm ít nhiều để nhận làm điều chủ-kiến, như: định kiến-trị từ lúc tờ báo ra đời cho đến ngày nay, có lẽ trong chủ-tôn-độc-giá có kẻ đọc qua mà không chịu để ý xét đến chỗ dụng-tâm đặc-biệt ấy, vậy nhân ngày Đệ-nhị-chu-niên này Bàn-báo thể theo

câu chuyện đi đường mà bày tỏ như sau này:

Trung-kỷ là một xứ thuở nay chưa có báo mà Bàn-báo là tờ báo đầu tiên. Trong vùng mây che mù dầy, bỗng có một luồng không-khí mới lạ, kẻ ưa vẫn nhiều mà người ghét cũng không ít. Không kể một số rất đông, không học quốc-ngữ, không biết đọc báo, chứ trong số đọc báo, trừ những người có não phán đoán ra, kẻ thì thích mới ham vui, chỉ đọc qua mà không chịu suy nghĩ, kẻ thì chỉ lấy ý riêng mình mà đọc báo, vì muốn lợi dụng mà nhà báo không theo nên sinh lòng oán trách, Bàn-báo đứng giữa cái hoàn-cảnh mới mẻ lạ lùng ấy, đứng đi nước bước mà lệch một ly thời sai đến ngàn dặm, lộn một nước thời hỏng cả toản-bản, quan-hệ không phải là nhỏ. Vì thế nên thiên-chức của Bàn-báo buộc đến như như là phải dùng cái thái-độ cầu-thận nghiêm-trọng mà không dám buông chun thả nước, đứng đưa dùi theo các nhà anh chị ngoài Bắc trong Nam. Trong thái-độ cầu-thận nghiêm-trọng mà Bàn-báo chủ-tri trong hai năm nay thì có chừng thực rõ ràng:

Một là không có động háo. Những việc gì muốn thu hiệu trong tạm thời thì cố động thật có hiệu quả, nhưng gốc phải ở chân-tướng của sự thực thì mới có giá-trị. Nếu không xem xét nội-dung câu chuyện mà tung cờ đồng-trông làm cho người ta nghe theo, thì lần thứ nhất người ta còn lầm, đến lần thứ hai thứ ba thì không ai tin nữa, vì sự thực sau này không hợp với lời cố-động ngày trước, thành ra người ta sinh nhảm. Hiện người Trung-kỷ ta ngày nay nghe đến tên hội nọ cuộc kia mà sinh lòng nghi-hoặc, chính vì cái cố-động háo đó. Bởi thế nên Bàn-báo từ ngày ra đời đến nay, trừ việc giúp dân Thanh-hóa bị lụt, ngoài ra không cố-động chuyện gì, đâu có chuyện danh-hiệu bề ngoài tốt đẹp cũng chỉ dưng mấy câu thực-sự thôi (Về quảng-cáo thì các nhà rao hàng chịu trách-nhiệm).

Hai là không lán-dương huyền.

Tán-dương những điều hay điều ích để khích-khuyến công-chúng ấy là phận-sự của nhà-báo; song tán-dương cũng không rời sự-thực ra được, nên cần phải cân-lượng, thực-sự được ba mà tán-dương

lên năm, thực-sự được tám mà tán-dương lên mười, thì lời tán-dương mới không đến nổi mất lòng tin-nhiệm của công-chúng. Nếu bất luận việc gì cũng cứ vô tay xưng-tụng, thì không những không ích mà lại có hại: Như khen ông đại-biêu nọ là giỏi mà nhân-dân không được đỡ-vớt đều gì; khen ông quan kia là liêm mà nhân-dân vẫn bị mất hối-lợi; nói nhân-dạo công-ly mà cái màn oan-khuất không chịu dỡ đi, nói ái-quốc ái-quần mà lớp tuồng dã-dối cứ mỗi ngày mỗi diễn ra, thế là rất hại. Hiện nhân-dân ngày nay giậm mắt lòng tin cậy, chính vì cái lối tán-dương huyền đó.

Ba là không công-lịch riêng. Thường người ta hay nói «tờ báo là tòa-án công- luận». Đã là tòa-án thì những điều hư việc xấu trong xã-hội, đầu pháp-luật không xét mà nhà-báo cũng được lấy ngoài bút-phủ-việt để trừng phạt một cách cho xứng đáng. Bàn báo đã là tiếng-dân nên giữ với các đảng phái đều giữ một lòng ngay-thật; từ Chánh-phủ, quan-trưởng, học-giới, thương-giới, cho đến công-đoàn lao-động, chức-dịch hương-thôn, gần việc gì phòma có hai đến công-lich, quan-hệ đến phong-tục, thì cứ dưng việc thực mà phụ lời phê-bình, cầu cho người có đức lỗi nghe mà sửa-dổi, chứ đừng với cá-nhân thì tuyệt-nhiên không ý gì cả. Tức như thiếu-niên tân-học là một hạng rất quan-hệ đến hậu-vận nước nhà, mà nếu có việc gì sai-lầm thói cũng lấy lời ngày mà trung-cáo; quan-trưởng gần mấy năm nay là nơi thọ-hàng mà nhà-báo cũng không khi nào bình không đặt chuyện mà nói vu.

Chỉ xét điều đó đủ tỏ rằng Bàn-báo vẫn mang tiếng nghiêm- khắc mà kỹ-thực là trung-trực vậy.

Đó là nói đại-khái. Ngoài ra, câu chuyện phong-linh, lối-văn thô-tục, dẫu người xem ưa thích mà Bàn-báo nhận là có hại đến nhân-tâm thế-dạo, thì không dưng lên một báo-giờ. Đó cũng một điều đặc-biệt, vì tình-cảnh trong xứ mà Bàn-báo phải giữ gìn như thế, không có ý gì là lập-dị.

Ồi! muốn trông sống lâu, một nhánh lâu mà nói việc đôn-ngũ, lửa cháy củi xe, cùm nước gáo mà toan bề tưới-chữa. Bà con anh em, chặc nhiều người cho là không biết tự-lượng. Song lương-tâm cùng thiên-chức, buộc phải thế nào bản-báo hết lòng mà làm theo thế ấy. Ai biết ta chẳng? Ai trách ta chẳng? Bàn-báo xin vui lòng chịu.

Ngày kỷ-niệm đệ-nhị chu-niên này, đối với độc-giá

VĂN-VĂN

Kỷ-niệm Đệ-nhị châu-niên Báo Tiếng-Dân

Dân đà có miệng lẽ nào câm?
Tinh giáy kêu lên mây tiếng rầm.
Bút sắt lòng son nhồi một tấm,
Ngày qua tháng lại chẵn hai năm.
Ba kỳ trống mõ chung hò rập,
Bốn mặt non sông lặng lẽ ngâm.
Miễn dưng bà-con may mặc ấm,
Kéo tơ đầu dằm kẻ công-làm.

Rút đoạn ruột tâm trả nợ chung,
Ngón ngang trăm mối kéo chưa xong.
Không quyền đã thế mong gì lợi,
Khởi tội là may dằm nơi công.
Ngày bảy trăm ba (1) đầu sử mới,
Đàn hai mươi triệu kết dây đồng.
Nghe chông vông vông kêu trời đất,
Chim có rừng xanh cá có sông.
(1) Tức là 2 năm

T. D.

Ngày sinh Tiếng-Dân

Rời đất một tiếng khóc:
Năm kia ngày hôm nay.
Mưa nắng trời bao phen?
Quả đất hai vòng xoay.
Hoàn cảnh đầu thế nào.
Hầu quanh thêm chông gai.
Tiếng tâm vẫn giữ mực,
Dịu ngọt pha chua cay.
Cười khúc dẫu vui buồn.
Nói bàn theo đường ngay.
Ước triệu năm tháng ngày.
Trời đất có biến động.
Ngôi bút thêm có ai.
Sấm sét trận đồng tở,
Giũ thét tung trời mây.

Thiếu Phê

THỜI ĐAM

CÁU CHUYỆN «TÂN-VĂN»

Nhân ngày kỷ-niệm «đệ-nhị-chu-niên» của Bàn báo, ký-giá xin đem vấn đề «tân-văn» làm câu chuyện «thời đàm».

Vấn-đề «tân-văn» tức vấn đề «nhất-trình lập-chỉ».

Bởi đâu mà có «nhất-trình lập-chỉ»?

Trước khi máy in xuất hiện, không có «nhất-trình lập-chỉ». Sau khi máy in xuất hiện, mới có «nhất-trình lập-chỉ». Trước thời kỳ tự-do ngôn luận, «nhất-trình lập-chỉ» không phát đạt, sau thời kỳ tự-do ngôn luận, «nhất-trình lập-chỉ» mới phát đạt. Máy in là một vật tiện-trang yếu trong cuộc cơ khí cách-mạnh; quyền tự-do ngôn luận là một điều kiện trọng yếu trong cuộc «nhất-quyền cách-mạnh». Xem như thế, ta có thể nói: «tân-văn» là một sự kết quả của hai cuộc cách-mạnh cơ khí và nhất-quyền.

Đối với nhân loại, sự kết quả

đồng-bào, Bàn-báo đã có mấy lời làm-sự phò-há như trên. Còn về phần Bàn-báo thì ngày kỷ-niệm năm nay không được vui như ngày kỷ-niệm năm đệ-nhị, vì là có một sự buồn: hai người yếu-nhân của Bàn-báo là ông Ngô-Đức-Diễn và ông Đào-Duy-Anh đương bị bắt giam.

Tiếng dân

CHUYÊN HAY

GIÀ-BÒN NON-LÊ

Báo Thực-nghiệp, ra ngày 28 Jul-let trong mục Hoài-nghi, có đăng:

Ngày xưa có một ông quan đã nổi tiếng là một tay xét án rất giỏi, vì ăn khố thể nào mặc lòng, đến tay quan cũng tra ra được cả. Một hôm quan nghĩ thế nào chả biết, bên đem người nấu bếp ra để thí nghiệm cái tài xét án của mình. Bồi chiều bếp bưng cơm lên, trong mâm cơm có một con cá dề vừa cái đĩa quan liền lách đôi con cá ấu lết một nửa, còn một nửa, lại để úp sấp xuống, trông bình như con cá còn nguyên; Bếp nỡ ý bụng mâm xuống cứ thế trở cá vào nồi. Bữa cơm sáng hôm sau, Bếp gắp cá ra, lại cũng vỗ ý gắp con cá ấy để úp sấp trên đĩa mà không biết rằng quan đã ăn hết một nửa con cá ấy rồi. Khi bưng mâm lên, quan liền lật con cá lại hỏi: «Bếp! Ai ăn một nửa con cá đây, mà còn thừa mấy lại bưng cho tao ăn?» Bếp không biết nói sao cả. Quan liền sai đưa đĩa Bếp ra tra tấn hết hình nọ sang hình kia, như một nơi địa ngục Diêm-vương vậy! Bếp đau quá, không chịu nổi, liền cung: «Bẩm quan lớn! Tôi hôm qua, con muốn uống rượu quá, nhưng không có đồ nhấm, lột lấy mắt nửa con cá ra nhấm, sớm hôm nay con lại cứ thế gợn lên, xin quan lớn đèn trời soi xét mà xuống phước xá tội cho kẻ tội đồ!» Quan nghe xong lời cung của bếp, liền xin treo xin từ quan, là vì quan tự biết mình xét án thật không giỏi bằng tay, quả là mình già đôn thì nó phải non-lẽ đấy thôi.

Ở Âu-châu, từ cuộc Nhân-quyền cách-mệnh, trong hình luật đã bỏ hết các cách tra khảo bằng roi bằng kẽm. Ở xứ ta, nghe đâu từ mười lăm năm nay, cái hạnh phúc ấy đã có-phương phát hay trên mặt tờ giấy. Nhưng ngoài tờ giấy thôi những chuyện như chuyện kể ở trên cũng tương-có. Chẳng biết đã có ai treo xin từ quan chưa?

T.B.

Ấy có những ảnh hưởng gì?

Buổi xưa, giặc nổi ở vùng Nam-phố, nhân dân ở vùng Kim-luông có thể cứ thanh nhàn mà yên giấc; ngày nay ông Tổng thống Hoa-kỳ mới nhưc đầu số, mỗi thời nhân dân Phi-châu đã rục rịch nào-động. Loại người lẳng sức thấy thêm được mấy ngàn đồng, tăng sức nghe thêm được mấy ngàn lời, là nhờ tân-văn.

Huồi xưa, lời giáy ông thánh, câu chuyện ông hiền, chỉ một mình chàng thượng lưu trong xã-hội biết; ngày nay, đứa trẻ con có thể xem được lịch sử ông Gia-tô, người đi đây có thể hiểu được lý thuyết ông Can-mác. Sự đảo lộn linh-thần không phải của riêng một giai cấp mà thành của chung cả quần chúng, được như thế là nhờ tân-văn.

Nói tóm, thêm được tri thức, bớt được chôn-chém, là hai cái ảnh hưởng lớn của tân-văn đối với nhân-loại. Nhưng đó là nói cho thiên hạ. Về phần riêng ta, tân-văn thêm tri thức cho ta được bao nhiêu, bớt chôn-chém cho ta được bao nhiêu? xin chớ đọc giả thử nghĩ.

X. X. X.

THƯỜNG THỨC

CÁCH NUÔI CHIM YẾN

Chim yến lông sắc vàng, mình nhỏ bằng con chim sẻ. Có thứ lông vàng đốm đen, ta thường gọi là bạch-yến, nhưng nếu gọi là hoàng-yến thì đúng hơn, Yến-dực bót rất hay, nên người ta thường nuôi làm cảnh. Giống yến là một giống rất dễ nuôi, nhưng có biết cách thức thời mới dễ.

Chọn chim yến. - Con nào lông mượt và bóng, gọn mình, hay nhảy nhót, là chim tốt và khỏe. Con nào xù lông, hay đứng im một chỗ, là chim xấu. Con được thì lông vàng thắm, con mái thì lông vàng nhạt, nhìn kỹ một vài lần thì rõ.

Lồng chim yến. - Người ta thường nuôi chim yến trong những lồng vuông, bề giải độ 5 tấc, bề cao độ 4 tấc, bề ngang độ 4 tấc. Đó là thứ lồng trung bình, nhưng lồng càng rộng càng hay. Những thứ lồng đó, làm bằng thép hay bằng tre, người ta thường bán ngoài chợ, hay ở nhà thợ thiếc. Nếu muốn nuôi nhiều thì cũng có thể làm một cái lồng to, ngăn ra nhiều ngăn, Lồng nên để vào chỗ kín gió, một nửa ra ánh-sáng, một nửa lấy giấy hoặc gỗ che kín cho chim ẩn. Lồng chim nên giữ sạch sẽ.

Đồ ăn của chim yến. - Thứ đồ ăn cần nhất của chim yến là kê. Cho nó ăn thứ kê còn vỏ để nó nhai thì hơn. Ngoài ra, nó ăn gạo và ngô giã nhỏ. Nên đem gạo hay ngô ngâm nước độ nửa giờ để ráo nước, giã nhỏ bằng bột vừng, rồi cho ăn. Nếu trộn trứng gà rồi đem phơi ra nắng thì càng tốt. Về mùa nực, cách một ngày nên cho mỗi con một lá rau xà-lách, hoặc rau muống, hay rau giếp. Con nào phân lỏng thì cho ăn ít rau, con nào phân rắn thì cho ăn nhiều rau. Nếu mình biết để ý trông nom thì chim được mạnh luôn. Ngoài ra còn có thể cho chim ăn ruột bánh tày. Nên treo trong lồng một cái mai mục, (mua ở hàng thuốc bắc), vì chim để cần phải có chất vôi thì trứng mới tốt.

Gây giống. - Cách gây giống chim yến cũng hơi tựa như cách gây giống gà. Mùa rét, từ tháng tám cho đến tháng hai, nên nhất-riêng con đực và con mái ra hai lồng. Cuối tháng hai sang đến tháng ba, nên thả chung đực và mái vào một lồng. Hai con đực và mái nó không quen nhau, thường hay đánh nhau ít lâu. Phải treo trong lồng một cái d, làm bằng một cái giồng con, to độ bằng cái bát ăn cơm, trong lát bằng rơm, hay bằng miếng vải, lấy kim đính miếng vải lại, hay lấy rơm nhào vào cho vải khỏi rơi ra.

Độ 10 ngày thì chim đẻ một lứa. Từ 3 cho đến 5 quả trứng, quả nào xanh là trứng tốt, quả nào trắng hay vàng đỏ thì thường không nở. Trong khi chim ấp, cần phải nhớ mấy điều này:

1) Nếu muốn cho chim uống nước thì nên dùng những bình cỡ bé mà cho uống nước chim chỉ đủ cho nó uống thôi. Nếu dùng bình to và đổ đầy nước, thì chim cái hay lẫn vào làm, rồi nhảy lên để đẻ ấp, như thế thì hay ung trứng, có cho chim tắm thì phải cho tắm trước khi ấp trứng. Phải trông nom trứng luôn. Độ 15 hay 20 ngày thì trứng nở. Lúc đó:

(Xem qua trang ba cột thứ ba)

ANNAM LỊCH SỬ

HÃY NÊN HÚT THUỐC LÀ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

TRUNG-KỲ

HUẾ

TRUNG-KỲ NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU SẼ ĐẾN NGÀY HỘI

Tờ nghị-định quan Khâm-sứ ngày 11 Juillet định kỳ hội-đồng thường-niên nhân-dân đại-biểu Trung-kỳ sẽ họp ngày 19 Aout 1929. Nghị-sự chương-trình như sau này :

NGHỊ-SỰ CHƯƠNG-TRÌNH

Thứ hai 19 Aout
Buổi mai. - Chính-phủ bày tỏ những thể-lệ sửa đổi về các hội-đồng đại-biểu ở Đông-pháp. Bày hai hội-viên và hai phó-hội-viên hội-đồng Đông-dương tái-chánh kinh-tế. Bày một hội-viên có mô-đôn điện vào Hội-đồng ban xử-ly thuốc đia.

Thứ ba 20 Aout
Buổi mai. - Đọc ngân sách. Xét dự toán ngân sách năm 1930.
Buổi chiều. - Xét ngân sách.

Thứ tư 21 Aout
Buổi mai. - (1) Xét ngân sách. **Buổi chiều.** - Hội-riêng và thảo các bài yếu cầu và trình các lời yêu cầu riêng.

Thứ năm 22 Aout
Buổi mai. - Bày tỏ hiện-ánh đến thủ-Trung-kỳ. Làm bài bày tỏ ý kiến về vấn đề ấy.
Buổi chiều. - Bày tỏ vấn đề làm tram ở các làng. Thảo bài bày tỏ ý kiến về vấn đề ấy.

Thứ sáu 23 Aout
Buổi mai. - Bày tỏ vấn đề khai-riêng từ, giá thú của dân gian. Thảo bài bày tỏ ý kiến về vấn đề ấy.

(1) Biên bản trong kỳ trên đây tòa Khâm-sứ làm ngay, và giao cho một viên được cử vào Hội-đồng đại-biểu người Pháp ở Trung-kỳ mỗi bản

50 bệnh nhân bị đuổi ra khỏi nhà thương trong một ngày

Chúng tôi là bệnh nhân trong hai phòng I và II ở nhà thương Huế có mấy lời nhờ quý báo đăng cho việc sau này :

Chúng tôi là trên 50 người đau, cả đàn ông đàn bà, kể bệnh này người bệnh nọ, kể mới vô người nằm lâu mà chưa lành, đều bị thầy L. B. T. đuổi ra hết.

Đã lâu nay, thầy L. và cô Q. làm việc ở hai phòng ấy đều có lòng tốt, chăm nom chúng tôi rất kỹ lưỡng, nên ai nấy cũng bằng lòng.

Đến ngày 29 này, thầy T. mới đến làm, xưng là Surveillant, coi lại công việc mà thầy L. và cô Q. đã làm. Qua ngày 30 thì chúng tôi thấy thầy T. dọa nạt, bảo rằng : tao cho ra hết, để đóng thêm nhóp.

Đến 9 giờ, Quan thầy thuốc đi Visite, thầy T. chỉ người nào, Quan thầy cho ra người nấy, cộng cả thầy 50 người, già, trẻ, lớn, bé phải bị đuổi ra trong một ngày.

Chúng tôi có người ở Quảng-nam, kẻ ở Quảng-binh, người ở Hà-tĩnh, kẻ ở Quảng-nguyên, xa nhà ngại cửa thuở này làm lụng què mùa, xó bép đầu vụng, không hề biết đường dinh liêu ; đến khi đau, người nhà chở đến nhà thương, mong đến khi lành, sẽ có người nhà lên đem về. Thế đâu, buổi rùi lại càng thêm rùi, còn đau mà bị đuổi khỏi nhà thương, vì không biết trước, không hề phòng, nên ra ngoài đường bơ vơ, cơm không có ăn, kẻ bồng cơm, người dục mẹ, thế thảm khôn cùng.

Chúng tôi gần cả kêu chẳng thấu trời, vậy thì ở quý báo đăng giúp cho mấy câu đề quan trên thấu rõ. Bệnh-nhân

L. T. S. - Bệnh nhân ở Nhà thương. Nhà thương cho vô cho ra là việc thường. Nhưng bắt người bệnh phải ra khỏi nhà thương và một lần năm chục người như thế nói trên thời rất khốn cho người bệnh, nhất là người nhà quê nghèo khổ. Nếu Nhà thương mỗi hai ngày trước khi cho ra nói cho người bệnh biết, mà ngày nào cũng lùa dần dần cho ra, thời chắc tránh khỏi cái khốn - đau đớn tình hình này - như trên đã nói

Cuộc du lịch của Auto Ecole

Khách du lịch đến Huế chiều 1er Aout, đã đi xem cung điện và các lăng tẩm v. v. Ngày 3 Aout, mấy ông Trích-hưng-Ngũ, Bùi-thế-Mỹ, Châu-văn-Sanh, Phan-văn-Dương, Thân-dức-Điện và các ông trong Nam có tới thăm nhà báo Tiếng-dân.

Đất Huế là một nơi trung tâm diễm ở nước ta, gần đây con đường phía Bắc thì xe hồ Fourane-Hanoï đã thông nhau, phía Nam thì các cầu trên mấy sông lớn phần nhiều đã thành, đường đi lại có tiện hơn trước. Vì vậy nên năm ngoài cuộc du lịch mấy ông nhân vật Bắc-kỳ năm nay lại có cuộc du lịch mấy ông nhân vật Nam Trung-kỳ, một đôn gách và hai cái thùng, càng ngày càng tiến cận nhau. Tưởng làm lòng nói giống của chúng ta, không còn có cái cảnh luống kẻ Việt người lẫn như trước đây, T. D.

THANH-HÓA (HOÀNG-HÓA)

Lại cái thủ đoạn lý trưởng ở làng Hải - Trạch có ba anh lý trưởng là Nguyễn-văn-Tuyên ở làng Ông-Hóa, Lê-ngọc-Doãn làng Phú-Cả, Nguyễn-văn-Uy làng Yên-Hào mới rồi nhân vụ thuế cũng ra tay vơ vét. Số là các nhà phú cận đến nộp thì các anh ấy cứ lấy mỗi nhà là 6\$ hoặc 7\$, thì là 3\$ hoặc 3\$50, còn các điền từ nộp đến 5\$, 2\$ mà các anh ấy cứ rựa chẻ be liệt, nhất thiết không chịu nhận.

Ồi ! Thuế mà Nhà nước mỗi ngày mỗi gia thêm dần nghèo khổ lấy làm ngại, thế mà những người thừa hành của Nhà nước lại tự tiện gia tăng nữa thì dân chịu sao cho nổi ? ? Có ai biết cho chăng ? Ninh-xích-Từ lại cáo

VINH

Bất người!! Ngày 28 tháng bảy này, kỹ giả thấy quan Mật-thám và quan Thương-lá-tỉnh-vụ và quan Bang-biên thành-phố, dẫn bốn người tên là Tôn-quang-Phiệt, Nguyễn-ngọc-Tuyệt, Nguyễn-sĩ-Sách, Đinh-văn-Tường. Đến ngày 29 ông Vương thóc (Cánh, và ông Đặng - thái - Mai, cũng bị bắt. Sáu người ấy hiện đang giam tại đề-lao Vinh, không biết vì việc gì.

Một người thấy chuyện

QUẢNG-BÌNH

(QUẢNG-TRẠCH) Lại ngàn cho phong hóa Vừa rồi ở làng Phú Kinh tổng Thuận Lễ có một chuyện như sau này :

Hai người con trai, ông Phan Tuấn, anh là Phan Vương, em là Phan Nhuận (ông ấy có nhiều con, nhưng đó là hai người trong cuộc) đã có của nhà riêng. Người anh góa vợ đã chừng một năm, còn người em thì mới được một đứa con bé.

Bữa mùng 10 vừa rồi, độ 8, 9 giờ mai, nhân lúc Ph. Ngh. ra đồng làm việc, Ph. V. ta mới lên chầu qua nhà em mà tư dâm với vợ em là thị Y. Chẳng dè trong lúc đang cuộc thì Ph. Ngh. ngoài đồng vừa về, trông thấy thì Ph. V. mở cửa sau rút mất. Ph. Ngh. nổi giận, vừa la vừa đánh vợ y rất dữ dội, lại toan đập lửa đốt nhà thì may có người tặc thuốc và lân bàng chạy tới cứu.

Hỏi vợ y thì nó khai rằng : « vi anh Ph. V. dè dặt, tôi nể (li) quá nên tôi mới phải nghe lời »

Còn anh với sĩ kia thì rút đầu mất đến bữa rày cũng chưa về.

Ồi ! những tấn kịch như vậy sao cứ diễn ra hàng ngày. Nghĩ có đáng buồn cho phong hóa không ? Xấu hổ lại cáo

QUẢNG-NAM (DIỄN-BÀN)

Cử lý trưởng 3 năm không rời Tên Lý-trưởng làng Phú-Triêm-Đông là Dương-phu-Mỹ làm việc hơn 5 năm, Đến năm 1927 đưa đơn xin thôi dịch. Quan phủ cũ phải chấp thuận An - nhơn là Phan-Toại về làm. Dân làng xin đem Phó lý Dương-Thế, và Hương mục Lê-Tương còn hào mục thì đem tên dân địa phương là Dương-Chi cho đủ ba người. Chánh tổng Dương-Chi là người không tin cách, đồng ý đưa đơn 250 người, đến quan trích tên Chi. Nhưng hơn một năm, quan không sức tài hơn, cũng không sức đầu thêm. Sau tên Chi thế nào lấy được 40 người ký tên đều kêu trích Dương-Thế và Lê-Tương, quan lại sức tổng về tài của Chi. Khi Chánh tổng thừa lệnh quan về cử đại thời dân đều xin về Dương - Thế và Lê - Tương, còn Dương-Chi thì trích ngoại, Chánh tổng cũng muốn y theo lời yêu cầu của dân-trình như vậy :

本署爲 督 署 均 係 漢 字 國 語 通 爲 人 俗 涉 性 行 純 良 經 伊 社 民 情 願 舉 爲 理 長 依 舉 存 稿 志 係 無 辜 論 且 又 德 高 伊 社 民 多 不 服 情 有 應 抽 外 之 處 候 審 酌 是 云 云 . Không rõ vì duyên cớ sao mà đến 2 năm rồi nay quan cứ để yếm luôn, không sức công cừ.

Nay quan-Phủ cũ đã đổi rồi. Tên Dương-Trí lại sắp làm cho tên Dương - Chi cái nhà về làng chánh để tranh vụ lý trưởng ấy.

Nay lý trưởng Dương-phủ-Mỹ làm đơn xin quan mới về tiếm cử. Đè xem thử ra sao. Ồi ! bà dâm ông lão thường hay khuấy rối thiên hạ lắm nhỉ ! Tâm-Tuyên lại cáo

QUẢNG-NGÀI (NGÀI-HÀNH)

Chó đại ! Chó đại ! Ở Tỉnh Quảng ngài, trong tuần tháng 5 tháng 6 đây lại phát ra cái nạn chó đại.

Ở huyện Ngãi hành, làng Xuân định, Ba bình, Đông xuân, An ba và Thu xa thuộc phủ Tư Ngãi, người ta và súc vật mắc phải chứng bệnh ấy đã nhiều.

Vậy mong cho bà con anh em ta lo kiếm thuốc để ngừa chứng độc chó đại, thì hay lắm. N. D.

BÌNH-ĐỊNH (TUY-PHƯỚC)

Bản bài chi Lý-trưởng làng Xuân - mỹ, tổng Quảng-nghiep, lãnh bài chỉ về phát cho dân, cứ mỗi cái phải nộp 0\$07 mới được lãnh.

Bây xu 0\$07 ở dân quê, có dễ kiếm đâu, mà ông Lý đặt ra cái lệ mới đó. Quan trên có biết cho không ?

Dân làng Xuân-mỹ QUI-NHƠN

Câu chuyện tác quái! Trưa ngày 5-7-29, có hai người con gái, một người tên là Maria Thám 20 tuổi, người kia tên là Maria Trâm 18 tuổi, ở nhà phước Bang-làng Sông-cầu, Tuy-an) ra Qui-nhơn thăm Cô-Giang. Khi trở về vì chờ xe nên ngồi trước ngõ nhà viên Bang-tá mà đợi. Viên Bang-tá đi đầu vừa về, thấy hai chị gái tư dưng đó, mơn mớn mà dáo, truyền lính bắt vào phòng tư dục chuyện.

Khi hai chị nghe bắt, không rõ vì chuyện gì, nên theo lính mà vào.

Vừa bước chân vào cửa, viên Bang-tá đóng cửa lại, chị Thâm hoảng hốt vùng chạy, còn chị Trâm thì bị viên ấy nắm tay kéo lại, nên không chạy được ; một lúc khá lâu chị Trâm di theo mà rằng : « Quan cho doi chị kia nhè. » Thế mà cũng . . . . . Một người qua đường.

PHAN-THIỆT (ĐẠI-NAM)

Ruộng tư sao đành làm ruộng làng ?

Bản báo đã có đăng bài lại cáo « Ruộng tư sao đành làm ruộng làng » của ông Huỳnh-Long (trong số 103, ngày 3 Juillet ; nay tiếp được một bài trả lời của mấy ông Hương-chức làng Đại-nam biến bạch, (bài dài quá lệ, không thể đăng hết được) đại khái nói nguyên ruộng

ry làng đã có bộ và đóng thuế từ năm Minh-mạng thứ 12 (1817), thuế này có cho người mượn có giấy minh bạch. Đến năm Khải-dĩnh thứ tư (1918), có ba người dân làng, Phan-Băng, Hồ-Tôn và Nguyễn-Lộ mượn ruộng ấy, có giấy minh bạch, nên làm đơn xin quan khám mà đóng thuế thêm. Khi ấy, mấy người dân ấy mới rõ ruộng đó còn thuế làng nên làm đơn xin trung, y thế thành gây ra sự kiện. Còn những chuyện xuất hiện lo lòi, đều là nói vu. Vì mấy dân ruộng ấy hiện thời giá đóng bao nhiêu về việc ca - nhàn không có cao dự gì đến công việc của Hội-xã.

Nhân đây Hội-đồng Tri-sự xin nhắc lại để các nhà Quan - lý và các nhà giúp việc ở các chi-điểm nhớ rằng : « Những công việc buôn bán ở các chi - điểm đều nhất thiết phải tuân theo mệnh lệnh của Hội-đồng Tri Sự Nhà Quan - lý nào hoặc các viên thư ký làm việc ở các chi-điểm đều không tuân theo mệnh lệnh và mục-dịch buôn bán của Hội - xã mà nhè dấy ra việc gì, dù là việc riêng sang có phạm đến danh khí chung của Hội-xã thì Hội-xã cũng không có thể bỏ qua mà sẽ phải nhờ đến pháp-luật can dự đến »

HUNG-NHIEP HỒI-XÃ 87 Bd Henri D'ortans Hanoï

QUẢNG CÁO

Kính cáo các Cổ Đồng « HUNG-NHIEP HỒI-XÃ » Hội-đồng Tri-sự xin có lời báo cáo để tất cả Cổ-đồng Hội-xã hay rằng gần đây ở Quảng-trị, Vinh, Thanh-hóa chẳng may xảy ra những việc tồi tệ như việc soát nhà riêng của các viên Quan - lý và Cổ-đồng, đều là thuộc về việc ca - nhàn không có cao dự gì đến công việc của Hội-xã.

Nhân đây Hội-đồng Tri-sự xin nhắc lại để các nhà Quan - lý và các nhà giúp việc ở các chi-điểm nhớ rằng : « Những công việc buôn bán ở các chi - điểm đều nhất thiết phải tuân theo mệnh lệnh của Hội-đồng Tri Sự Nhà Quan - lý nào hoặc các viên thư ký làm việc ở các chi-điểm đều không tuân theo mệnh lệnh và mục-dịch buôn bán của Hội - xã mà nhè dấy ra việc gì, dù là việc riêng sang có phạm đến danh khí chung của Hội-xã thì Hội-xã cũng không có thể bỏ qua mà sẽ phải nhờ đến pháp-luật can dự đến »

Dầu này là thuốc thiên-nhi, biến-chưng phát-nhiệt, những khi hơi trời.

MAO HIỆM NỮ HIỆP

(PHÚC - NHỊ - MA - TƯ TRINH - THẨM - AN)

Dịch - giá : XÀ-TÚC-TỬ SỐ 32

CHƯƠNG THỨ SÁU

Lời mở thuật của nàng thư ký THANG-AN (Tiếp theo)

Bạn là cười và nói : Câu chuyện thành công dưới hôn nhân của NGAI-TU thuật cho Hoa-sinh nghe hôm qua, thì các câu nói về đường dưới hôn nhân đó (Tôi đã đọc đã lấp chưa bao lâu, hôm qua tôi ở trong phòng Da-bầu, đi trên ván lót nền, thì bước nào bước này, cũng nghe có tiếng dột lại, không giống cái tiếng bước thường nơi khác ; hoặc giả ở dưới nền lót nền đó, có cái hầm trống. Nàng sĩ phòng này, đi lại vào ra nhiều lần, thì nhớ lại cho kỹ, trong cái phòng này, tôi thấy dưới nền phía, có những câu long bạch thung, nên tôi đường hầm gì, có cái đầu thép, đã giúp cái tai tôi về việc tra xét, chỉ ra cho bạn tôi, thì vì việc lần

hành rút là có ich, may ra cái an này mau chóng khám phá ngày -nào, thì sự hôn nhân của Bà tước sẽ được ngày ấy. Bạn tôi cũng Bà tước, đều dốt an năng vô cùng.

THANG-AN : « Tôi nói lời khiêm nhường mà trong lòng nghĩ nghĩ một hồi lâu, rồi tôi nói : Thứ thiệt cũng hai ngôi nguyên những ngày thường, tôi không có chủ ý gì, nên nay gắng sức tìm hiểu lại, mà cũng không được dẫn dắt gì, nên tôi không dám nói cần. Vậy xin chủ hỷ với hai ngôi đi xem qua một lần, thì sẽ thấy được minh bạch hơn. »

Bà tước nói : Tôi đã định ăn xong cơm mai thì mới hai ngôi cũng đi xem, vậy xin hai ngôi cứ thiệt tình, còn cái « lịch sử son-dòng » mà tên NGAI-TU thuật đó, tôi thực chẳng rõ gì, không biết nó nói như nước chảy mà trong có đến gì không, xin ngôi thuật lại tôi nghe thử. »

Tôi cười bảo rằng Bà tước quý bạn nó miệng như nước chảy, thì nó dám nói như đó, nói thế rồi nhân kể luôn câu chuyện NGAI-TU thuật lại mới đơm cho Bà tước nghe. Một bữa ăn xong, ngôi hát thuốc,

đẹp cũng nhau đứng đi lại phòng da-bầu, đang xem xét hình tích thế nào, bỗng thấy tên giữ cửa lại bùm với Bà tước rằng : Có khách ! có khách !

Bà tước cầm cái thiệp xem bảo rằng : Mời vào mời vào ! rồi xoay đầu lại mời bạn ta cũng ra phòng khách trước, đang tiếp người khách đó, Thế là bạn ta định đi vào phòng da-bầu, đang xem xét hình tích cho rõ ràng, ai ngờ lại bị người khách nào đó nhìn tới thềm, ta sẽ xem người khách này là ai, có quan hệ gì với cái an này không ? Vậy bạn ta cũng đi cùng Bà tước ra đón người khách.

CHƯƠNG THỨ BẢY

Lòng thành thực của nàng HẢI-DỨC nữ-sĩ

Nàng ta ăn mai rồi, hát thuốc dạo bước một hồi, định lại phòng Da-bầu đang nghiên cứu cách câu tạo các phòng, cũng lung ltech của kẻ ăn trộm ; bỗng dưng 17, gác cửa trình một tấm danh thiệp tới có một người nữ khách tới ngoài vào thăm Bà tước. Bà tước xem cái danh thiệp, biết rằng HẢI-DỨC nữ-sĩ đã thân hành tới nơi, vội vàng bảo tên hầu của mình vào phòng

khách, nhân mời bạn ta cũng ta về nhà biệt như thế, nàng vẫn là bệnh thể yếu gầy, cảm tình suy bạc, song trong lúc đó, sắc mặt đỏ tươi, có ý vui vẻ và e thẹn. Ta cũng bạn ta và nàng THANG-AN đều bước tới trước thềm, tiếp theo Bà tước mà đưa nàng lên trên thềm bằng, ta đến trước giới thiệu bạn ta cùng nàng, bạn ta (nói toàn trong quyền này, khi nào nói bạn ta tức là Hoa sinh chỉ PHÚC-NHỊ-MA-TU) bước tới, cũng nàng bắt tay một cách chân thành và nói :

Lâu nay nghe tiếng nữ-sĩ lành tình chân chính, tâm chí lại chuyện như, may đâu ngày nay, không từ đường xa đi nhọc, gắng mang bệnh thể mà lại đây, khiến cho Bà tước được một tay giúp sức, như cái ơn trời mà khám phá được sớm, việc hôn nhân Bà tước được mau thành, chính là nhờ ơn của nữ-sĩ mà nữ-sĩ cũng được thỏa lòng đây.

Nàng HẢI-DỨC to ý khiêm nhường trả lời rằng : Chợt thân bề tôi, bị bác trời gió kia đây đây, một bệnh triền miên, làm lụy đến Bà tước, bao nhiêu linh thần cũng của cái, vì tôi mà hy sinh đã nhiều, tôi khiến cho hạnh phúc gia đình, bạn tôi tự lúc, cũng vì tôi mà

nàng một cách trân trọng yêu mến

đến ngày nay mới chín nghe theo lời trung cáo của tôi, mà tìm người đình phất, Đe dân thỉnh linh lại có con qui phá đời nào đó, ra mà làm cách ngăn trở. Một nghe tin ấy lòng tôi như dao cắt, may đâu được gặp tiên sinh là một người nhân từ, danh tiếng lừng lừng cả trên thế giới, mà nay không khải chịu giúp việc này, Bà tước được một người viện thủ như vậy, chắc là những sự mà quý ngài ngoi đó, từ nhiên không làm mà tiền duyên. Hôm qua tôi nghe cái tin ấy, đã mừng thầm cho Bà tước, nghĩ mình mang cái thân bệnh, không có tài lực gì mà giúp đó, nên quyết ý tới đây, trước là thay Bà tước mà tỏ lòng chân thành, khấn cầu tiên sinh giúp sức ; sau như tiên sinh có cần hỏi đến gì, thì tôi xin sẵn lòng thưa chuyện, biết gì nói này, cho được tường tận. Còn ý Hoa-sinh này với tôi, vẫn là bà con, lúc-me tôi còn, thường nói cho tôi biết ý kho vì thân tôi mang bệnh, quanh năm không bước ra khỏi cửa, bà con gần xa, đều không quen biết, may đâu hôm nay được gặp một nhau, tôi xin làm vài lời tự tình thân thích, nhờ tiên sinh dung cho. (Còn nữa)

CREDIT FONCIER DE L'INDOCHINE

(ĐÔNG-PHÁP-ĐI-ÁP-NGÂN-HÀNG)

Cho vay

Cầm nhà đất
Cầm đồn điền
Làm nhà
Tậu nhà tậu đồn điền

Giá góp từng tháng rất gốc rất lãi, như góp họ giả từng năm, từ MỘT đến NĂM năm

Lãi rất nhẹ - Cách giả dễ dàng.
Bản-Hội có nhận vẽ các kiểu nhà giá thật rất hạ

XIN HỒI THẺ LỆ TẠI:

HANOI - Hội Sở Bản Hội 89 phố Francis Garnier
TOURANE - Maître PHAN-CAO-BOAN,
Lạc-Sự kiêm Quản-Lý Văn Khố tại Tòa Án

mạng 12 mà đến năm 1914 đại nguyên niên làng mới thấy sao màu không đúng mà xin khám, như thể ruộng ấy rõ có hoang và thặng số; lại sau khi bà người ấy muốn làm đã sáu năm rồi (trước năm Khải-định từ năm), nghiệm như lúa muốn mỗi năm, làng cứ bắt đóng thuế, thì sao màu ruộng ấy phải rộng thêm ra cái công cấy khàn của bà người đó không phải là không khàn nhọc. Lấy lẽ thuận tiện mà nói, đầu ta địa bộ của làng, mà còn có hoang lâu, đất làng xin dùng khàn, mấy ông chức dịch là dân anh trong làng, lẽ thì một là chứng nhân cho nó mà bắt nó phải trả tiền mua đất cho làng, hai là nếu làng muốn trưng số sao màu ruộng làng thì phải trả cái công cấy năm canh khàn lại cho nó. Hai bên làng với dân thuận tình với nhau, không phải là tốt lắm hay sao? Sao lại lỗi thời cho gây ra sự kiện? Hợp cả mấy tay chức việc làng mà kiện với bà người dân trong làng mình, có hơn được cũng không khỏi mang tiếng là cây trên hiệp dưới, có tốt gì đâu?

T. D.

BẮC-KY

HANOI

Bệnh cụ Ngô đức Kế

Cụ Ngô đức Kế đau bệnh từ tháng hai ta đến bây giờ, điều trị mãi e tra khỏi. Bắt đầu là chứng sốt và suyễn, sau thì thành chứng hư nhiệt, ăn vào thì đau bụng, rồi sinh ra chứng đường tiểu, chữa thuốc bắc mãi không khỏi, mình gây yếu kém.

Tôi xét bệnh tình của cụ, thì sản bộ mạch điều trầm sắc vô lực, mà đôi sắc, vì tinh thần không vui vẻ mà ra. Và cụ vẫn có chứng trạng vị hư hàn, tôi đã hết sức điều trị, nếu có công hiệu, thì cũng còn lâu lắm, gặp bác khi nhiều mà cụ chưa bình phục như thường thì cũng đáng lo ngại.

TRẦN-ĐÌNH-LUY

Lại truyền đơn

Ở Hanoi, có người dân những ít yết thị lên viết bằng quốc ngữ và báo tuyên truyền các công việc, nhất là ở trường xưởng chế tạo xi măng. Truyền đơn quốc ngữ là thạch, rất khắp ở An thành. Yết thị và truyền đơn đại khái nhắc người Việt nam biết rằng ngày 1er Août là kỷ niệm các liệt cường

trở bản tuyên chiến hồi 1914, vậy ta nên tổ chức biểu tình, bài Pháp để phản kháng chiến tranh. Dưới tay có vẽ hình lưỡi liềm và cái búa (huy hiệu của công nông).

Ở Hải phòng cũng có truyền đơn và yết thị như thế.

Có nhiều người bị bắt; ở Hà Nội có biết được tên hai người bị bắt là MM. Nguyễn Xương, 32 tuổi, ở phố Khâm Thiên và Lương Đạo 18 tuổi ở phố Hồ Đĩnh Vi.

Cả đêm 1er Août, các quan thanh tra sở Mật thám Hanoi tuần phòng khắp, có nhiều đám tụ tập bị giải tán.

Ở Hải phòng, không có xảy ra biểu tình gì cả, lao động các xưởng vẫn làm việc như thường.

(Theo France Indochine và N. C. T. B.)

Một trận bão to

Bữa 30 Juillet một trận bão lớn đi ngang qua Hải phòng và các tỉnh dọc bờ biển Bắc kỳ, làm hư hại rất nhiều. Ở Kiến an các công sở hư cả, nóc nhà ngoài chợ đều sụp xuống. Bờ biển Hồ Đĩnh Vi bị sóng biển bị lở. Đường giây thép nói và giây thép chữ Hồ Đĩnh Vi bị đứt cũng bị đứt nhiều khúc.

Trên biển lớn nhất là ở hạt Phú lý, Nam định, Thanh hóa, châu thành Hồ Đĩnh Vi và Vinh giang hư hại cũng khá. Đường bộ Hà Nội - Hải phòng có nhiều chỗ ngập. Đường xe lửa Phú lý - Ninh bình cũng không đi được. Đường giây thép cũng hư. Ở Phú lý có một người Annam bị cây đổ chết; nhiều người khác nữa bị thương tích. Cuyến xe lửa chạy thẳng Hanoi - Saigon bữa 30 Juillet cũng không đi được.

NAM-KY

SAIGON

Lại Âm động phản Pháp

Báo Impartial ngày 29 Juillet đăng bài "Vu đường Barbier" nhắc lại việc bắt bớ ở đường d'Arriès và nói rằng: "Đây có lẽ là một cơ quan công an và bài Pháp lập ra để chống cách-mệnh. Mà vụ án mạng bị-mất đường Barbier có lẽ cũng do một "xen lynch" (cellule) công an ở Saigon gây nên". Sau lại kể tên 17 người can về vụ án công-an (?) và hiện đã bị bắt là: Trần Văn Quê, Trần Văn Công, Nguyễn Kim Cường, Nguyễn Văn Giao, Đặng Văn Sâm, Vũ Ngọc Kim, Trần Văn Thường, Tôn Đức Thắng, Nguyễn Văn Cấn.

Bài văn Thêm, Lưu Văn Phụng, Ng. Văn Cường, Ng. Trung Nguyệt (con gái), Mai Văn Bình, Nguyễn Văn Đại, Đào Thụy Trung, Phạm Lang.

Báo Thôn - Chung (29 Juillet) lại đăng tin ông giáo Đông bị bắt. Ông Đông cách ba tuần nay về thăm nhà ở Quảng - Ngãi, không biết vì sao mà bị bắt giải vào Saigon. Hôm thứ tư 24, hai ông Tây và hai ông Annam giặc ông Đông và một người Annam nữa (bà) người này tay chưa đến bị (trời) đến rình nhà ông Nguyễn Văn Cấn, ở đường Frères Louis, rồi thiếp lùa xỏ cửa vào. Ông Đông đưa chìa khóa rương ông cho mấy người một thám, khám xét kỹ càng, có lấy mấy quyển sách và một bộ nhật trình.

Xử vụ Phạm Văn Kiêm

Độc giả chắc còn nhớ vụ Phạm Văn Kiêm, 35 tuổi, quê ở Chợ Lớn đã dùng súng lục bắn bứt ông Bôđi thám Nadaillet hôm 22 Mars, mà bản báo đã nói rõ trong một số báo trước.

Hôm 1er Août vừa rồi Tòa Đại hình đã đem vụ ấy ra xử. Phạm Văn Kiêm bị chung thân khổ sai.

CÁCH NUÔI CHIM YẾN

(Xem tiếp trang nhứt cột sáu)

phải mỗi ngày luộc mỗi quả trứng gà và nửa thì bột gạo, cho chim được mềm cho con nó. Cứ một đ 4 chim con thì cho nửa quả trứng gà và nửa thìa bột gạo là vừa. Cho ăn như thế độ 20 hôm, khi chim con biết mổ thì thôi.

3) Chim con đẻ được một tháng hay 40 ngày thì có thể nhốt riêng ra được.

Tôi thấy làm người chỉ nuôi cách giặc, dĩ như thế mà được rất nhiều chim non, mỗi năm một đôi sinh được có kể một hay hai chục con.

Xét ra thời chim yến tuy là một giống chỉ để chơi, nhưng nuôi nó cũng có lợi. Tôi thấy người Tàu tài sang nước ta bán rất nhiều, nghe đâu họ còn xuất cảng sang các nước Âu-Mỹ nữa kia. Nhưng tôi đã xé, những con chim ở Hồng-kông sang, phần nhiều không hợp thủy thổ bên ta, hay chết lắm. Giá trung bình một đôi chim yến là 6000 tại Hanoi, có người mua tới 8500 hay 10500. Tôi thấy nhiều người Pháp cũng mua để chơi hay gởi sang Pháp.

Giống chim nh ở trong lồng thường đẻ nuôi hơn giống đánh bắt được.

Mong rằng có nhà thú y nọ chủ ý về cách nuôi yến, xem xét đến nơi đến chốn, vì đó cũng là một lợi của ta không nên bỏ.

X. B. X.

HỘI VĂN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Chi cuộc ở Phố Borgnia Desherdes Hanoi, kính lại báo cáo cho các chức có nhân Phiến Tiết Kiệm của Hội biết rằng kỳ số thứ 22 sẽ tại làng cuộc ở Saigon ngày 29 tháng Juillet 1929 mới rồi, call serie số 1422 của cô Jacqueline Sallet ở Tourane (Trung-kỳ) được trúng.

Số học trúng một ngàn đồng đã cấp phát liền rồi. Kỳ số số gần tới đây thì định ngày 28 Août 1929.

PHỤ-NỮ ĐIỂN-ĐÀN

DÀN - BÀ ANNAM CÓ NÊN BỎ HẢN TỤC NHUỘM-RĂNG KHÔNG ?

Tác-giả xin trả lời rằng: nên lắm! Vì sao mà nên bỏ? Xin đem mấy y-kiến thiên-cận bày tỏ ra sau đây:

1) Vì trái với nhân đạo. - Tục nhuộm răng có từ đầu thế - kỷ XV, vào đời nước ta bị nước Tàu đô hộ lần thứ hai. Bấy giờ, nhà Minh ngoài miệng nói rằng đem binh sang dẹp loạn nhà Hồ, mà kỳ-thực rương ông cho mấy người một thám, khám xét kỹ càng, có lấy mấy quyển sách và một bộ nhật trình.

2) Vì trái phép vệ sinh. - Nhuộm răng không những biểu hiệu cái tánh tự-tự-tự-tự của người mình, mà lại là để một cái tang chứng rằng người mình ăn-ở trái phép vệ sinh. Hãy xem một người con gái mới bắt đầu nhuộm răng. Trước hết phải ngâm chanh cho răng được trắng, nhưng lại không nghĩ rằng nước chua (acide) làm mòn răng đi. Hết ngâm chanh đến ngâm cánh kiến, rồi mới ngâm qua thuốc đen. Thôi thì đủ mùi chua cay mặn chát, té lưỡi rất mồm, đau đớn như nhói không dám ăn cơm, chỉ nuôi bán mà trừ, đến nỗi sau khi nhuộm xong hàm răng có người xanh xao ốm yếu, không khác gì một người bị bệnh. Rồi thất tự mình làm khổ mình, nấp phải ai ép uống. Mà nào đã hết đâu! Ngày ngày mình phải ăn dầu bôi thuốc, giữ làm sao cho răng khỏi phai màu

3) Vì mất hẳn cái đẹp thiên nhiên

Lại cũng có người cho rằng: "Đàn bà annam có nhuộm răng thì nhìn mới xinh mà để răng trắng thì xem lại đi! Nói vậy càng sai nữa! Chẳng qua là vì quen mắt mà cho là xinh, lạ mắt thì cho là dị, chứ nếu xét ra cho kỹ thì nhuộm răng đen chưa chắc đã là không dị, mà để răng trắng chưa chắc đã là không xinh! Ta thử hỏi một người ngoại quốc khi mới được chân tới nước ta mà họ trông thấy bộ răng đen nháy của người mình, thì cái cảm tưởng của họ sẽ ra sao? Chắc rằng họ sẽ cho đó là một cái hủ tục mà cười mình là điển rồi! Mà cũng phải. Thử hỏi ở trên hoàn cầu này, còn có dân tộc nào nhuộm đen răng như dân tộc mình không? ... Nếu có ai hỏi ta vì sao răng đen, cho là xinh, răng trắng e là dị, thì thật không có một người nào có thể trả lời được, mà cũng không biết trả lời ra làm sao! Thật là một cái quá ư vô lý! Xét ra là người mình phải nhiều óc còn đặc những ý tưởng: ừ lâu, đến nỗi một cái

quái vật mà mình cho là thanh tao, một cái vẻ thiên nhiên mà mình lại cho là quê - kệch! Có xem như cái cao-đao của ta e Lễ chông cho đáng lắm chông, bỏ còn trang-diêm mà hồng răng đen thì đủ hiểu vì sao mà đàn bà con gái annam chưa chịu bỏ cái tục nhuộm răng đi.

Tuy vậy, từ ngày ngọn đuốc văn minh đã soi dọi giải đất Việt new ta, thì người mình cũng đã tỉnh ngộ ít nhiều, mà cái tục nhuộm răng cũng dần dần bỏ đi. Như ở Nam kỳ và phía nam xứ Trung kỳ thì tục ấy không còn nữa. Còn từ Huế trở ra khắp xứ Bắc kỳ, tuy cũng có nhiều người đã bỏ, song vẫn còn đại đa số chưa, nhất là ở các chốn thôn quê; như thế một là vì tập quán đã quá sâu, hai là còn bị nhiều bề bớ buộc. Nhưng đây thế nào đi nữa, mà ngày nay đã biết nó là một tục hủ bại, chỉ có hại mà không có lợi cho ta, thì lẽ nào ta lại chưa bỏ ngay cho xong?

Hoặc giả có người nói rằng: "Lúc này chưa phải lúc nên bàn đến vấn đề cải lương phong tục. Nói như thế thì sai! Một nước muốn canh tân cho hợp với trình độ tiến hóa ngày nay, mà chỉ lo bỏ chính những điều khuyết-diêm về chính-trị và kinh tế, còn những điều khuyết-diêm về phong tục thì không quan tâm đến, như vậy phỏng có được không? Kia xem như Trung Hoa, đời cách mệnh như thanh-công, chánh phủ liền hạ lệnh cho nhân dân phải bỏ đi cái bím và hết ngắn tóc đi. Như vậy là vừa hợp phép vệ sinh, vừa tỏ ra rằng dân Trung Hoa ngày nay không phải là lệ nhà Mãn Thanh nữa. Lại mới rồi đây, đảng phụ nữ nước Tàu vào đồng bộ quần áo, bỏ khăn và để tóc

Chữ y! Chữ y!

Al là chủ nhân của thuốc bả

CHÍNH và SÔNG, nên ta nên QUẢN-THANG ở đường CANTON NAIS N° 78-89 FAIFOO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước cáu, trừ danh từ xưa chỉ này trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng; Bàn ai bán giá cả phải chăng, ai ai mua mới hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả tiền.

Xin kính mời quý khách mua

Chủ nhân khai cơ QUẢN-THANG

Hai tình nữa !!

CHI - ĐIỂM

DÔNG-HOI VÀ FAIFOO

Sáp mở bán thuốc nam, thuốc bắc.

Xin Đông-bào chiểu cố giúp cho.

Nay kính cáo.

VINH-HƯNG-TƯỜNG

N° 167 Rue Sarrault - Vinh

CAM TICH TAN

(Thuộc bột sản lá hiệu con BƯỚM BƯỚM)

Xét trong lẽ thường trẻ em khi biết đi biết chạy thì hay bị bệnh, trẻ em bị bệnh này bệnh kia nhưng thường lại hay sinh sên lã, nước da vàng, mắt đỏ, nổi gân, hay đau bụng mà khóc tới ngày, làm biến ăn, hoặc ăn không biết no, hoặc tiêu ra bọt, ấy rõ ràng là bệnh Cam-tien, nếu dùng thuốc khác thì tổn tiền mà lại hại cho trẻ em nữa.

Bên được phòng không hề chút công mọn, nên mới ra công an kiểm an An Nam-Danh-sơn bên Trung quốc, chế luyện ra và 1 nghiệm đã vào phiếu mới thành dược thử cam-tien lần này rất nên kiến hiệu, qui ông qui bà có em cháu nếu có các bệnh nói trên đây thì nên cho nó ăn, dầu mà không bệnh thì càng bổ ích. Mỗi gói giá là 0\$10

NAM-TRUNG-BẮC CAO-MÉN và LEO xứ nào cũng có bán và có quyền sách thuốc để cho không.

ĐẠI-QUANG-ĐUỐC-PHONG 46 Đại-lộ Tổng-Độc-Phương CHOLON (Namky) 47 Phố hàng Đường HANOI (Bắcky)

MỚI ĐƯỢC PHÉP MỞ MỘT TRƯỜNG TƯ-THỰC CHUNG-ANH HỌC-HIỆU - HUẾ

Chúng tôi mới được phép Chính-phủ cho mở một học-hiệu tại Huế gồm những lớp tiểu-học (cycle primaire) và lớp bổ-lập (cours de perfectionnement). Chính-phủ lại có hứa rằng qua một năm thí-nghiệm thì chúng tôi có thể xin phép mở thêm ban cao-đẳng tiểu-học (cycle primaire supérieur). Sang năm chúng tôi sẽ hết sức lập nên ban cao-đẳng tiểu-học và nhà ký-túc (pensionnat) cho học-sinh ở xa.

Chúng tôi định: 1) Ngày khai giảng vào ngày 16 Septembre 1929.

lớp dự-bị (cours préparatoire) 2,500
lớp sơ-đẳng (cours élémentaire) 2,00
lớp nhì (cours moyen) 2,50
lớp nhứt (cours supérieur) 3,00
lớp bổ-lập (cours de perfectionnement) 3,50

III) Rước thầy dạy đều là cựu học-sinh lớp tam từ niên trở lên và rước thầy có bằng-cấp cao-đẳng sư-phạm (professeur).

Chú ý. - Chúng tôi cần dùng ba thầy có bằng-cấp tiểu-học (certificat d'études primaires) và hai thầy có bằng-cấp cao-đẳng tiểu-học (diplôme d'études primaires supérieures). Ông nào muốn dạy hoặc muốn cho con học thì xin mở địa nhà hoặc viết thư cho:

Monsieur le Directeur de l'Institution CHUNG-ANH - HUẾ

thì mới yên tâm!

Có người nói rằng: "Nhuộm răng thì răng được vững chắc và ít bị sâu ăn mòn dễ rụng thường". Nói như thế là lầm! Điều thứ nhất những chân răng từ hồi mới nhuộm đã bị nhiều nỗi đau đớn mà yếu đi, rồi hàng ngày còn bị thuốc xát thì thuốc có chất chua nó làm răng thêm nữa. Điều thứ nhì, những người có răng đen, không bao giờ dám cầm miếng than hay là cái chải mà đánh cho sạch răng; như vậy thì sao cho khỏi nhớp, khỏi bị sâu đục khoét? Tác giả từng thấy nhiều người còn trẻ mà đã mắc bệnh đau răng, hoặc chưa ngoài năm mươi mà răng hết! Ấy cái họa nhuộm răng là thế đó!

3) Vì mất hẳn cái đẹp thiên nhiên

Lại cũng có người cho rằng: "Đàn bà annam có nhuộm răng thì nhìn mới xinh mà để răng trắng thì xem lại đi! Nói vậy càng sai nữa! Chẳng qua là vì quen mắt mà cho là xinh, lạ mắt thì cho là dị, chứ nếu xét ra cho kỹ thì nhuộm răng đen chưa chắc đã là không dị, mà để răng trắng chưa chắc đã là không xinh! Ta thử hỏi một người ngoại quốc khi mới được chân tới nước ta mà họ trông thấy bộ răng đen nháy của người mình, thì cái cảm tưởng của họ sẽ ra sao? Chắc rằng họ sẽ cho đó là một cái hủ tục mà cười mình là điển rồi! Mà cũng phải. Thử hỏi ở trên hoàn cầu này, còn có dân tộc nào nhuộm đen răng như dân tộc mình không? ... Nếu có ai hỏi ta vì sao răng đen, cho là xinh, răng trắng e là dị, thì thật không có một người nào có thể trả lời được, mà cũng không biết trả lời ra làm sao! Thật là một cái quá ư vô lý! Xét ra là người mình phải nhiều óc còn đặc những ý tưởng: ừ lâu, đến nỗi một cái

quái vật mà mình cho là thanh tao, một cái vẻ thiên nhiên mà mình lại cho là quê - kệch! Có xem như cái cao-đao của ta e Lễ chông cho đáng lắm chông, bỏ còn trang-diêm mà hồng răng đen thì đủ hiểu vì sao mà đàn bà con gái annam chưa chịu bỏ cái tục nhuộm răng đi.

Tuy vậy, từ ngày ngọn đuốc văn minh đã soi dọi giải đất Việt new ta, thì người mình cũng đã tỉnh ngộ ít nhiều, mà cái tục nhuộm răng cũng dần dần bỏ đi. Như ở Nam kỳ và phía nam xứ Trung kỳ thì tục ấy không còn nữa. Còn từ Huế trở ra khắp xứ Bắc kỳ, tuy cũng có nhiều người đã bỏ, song vẫn còn đại đa số chưa, nhất là ở các chốn thôn quê; như thế một là vì tập quán đã quá sâu, hai là còn bị nhiều bề bớ buộc. Nhưng đây thế nào đi nữa, mà ngày nay đã biết nó là một tục hủ bại, chỉ có hại mà không có lợi cho ta, thì lẽ nào ta lại chưa bỏ ngay cho xong?

Hoặc giả có người nói rằng: "Lúc này chưa phải lúc nên bàn đến vấn đề cải lương phong tục. Nói như thế thì sai! Một nước muốn canh tân cho hợp với trình độ tiến hóa ngày nay, mà chỉ lo bỏ chính những điều khuyết-diêm về chính-trị và kinh tế, còn những điều khuyết-diêm về phong tục thì không quan tâm đến, như vậy phỏng có được không? Kia xem như Trung Hoa, đời cách mệnh như thanh-công, chánh phủ liền hạ lệnh cho nhân dân phải bỏ đi cái bím và hết ngắn tóc đi. Như vậy là vừa hợp phép vệ sinh, vừa tỏ ra rằng dân Trung Hoa ngày nay không phải là lệ nhà Mãn Thanh nữa. Lại mới rồi đây, đảng phụ nữ nước Tàu vào đồng bộ quần áo, bỏ khăn và để tóc

Chữ y! Chữ y!

Al là chủ nhân của thuốc bả

CHÍNH và SÔNG, nên ta nên QUẢN-THANG ở đường CANTON NAIS N° 78-89 FAIFOO là một nhà buôn bán thuốc bắc, tạp hóa, cước cáu, trừ danh từ xưa chỉ này trải đã 30 năm dư trên đường kinh-tế, ai ai đều nghe tiếng; Bàn ai bán giá cả phải chăng, ai ai mua mới hỏi giá cả gì, sẵn lòng trả tiền.

Xin kính mời quý khách mua

Chủ nhân khai cơ QUẢN-THANG

YẾU-SO BỔ THẬN HOÀN

Mỗi hộp 1\$00 12 hộp 10\$10

Nên quý khách mua hàng này mỗi ngày một, không nên mua nhiều, vì hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

Hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

Hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

Hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

Hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

Hàng này có một chất lượng muốn ăn dần thì mới có hiệu quả, nếu mua nhiều thì chất lượng sẽ giảm đi.

PILULE "RÉT"

Là một thứ thuốc trị các chứng sốt rét rất thần hiệu

Hiệu thuốc PHAM - DOAN - BIEM ở TOURANE được độc quyền trữ và bán tại ĐÔNG DƯƠNG

ngân như người lấy phương. Phụ nữ nước ngoài như vậy đó, còn phụ nữ nước nhà thì sao? Có buồn không? ...

Thôi đừng mong gì cho cao xa, hãy mong ngay chị em bù tục nhuộm răng đi. Chẳng biết chị em có bó cho không, hay lại cười tác giá là quá theo lấy học!

Nhóm răng đen cũng như đã tóc dài, đã là một sự phiền phức, lại không hợp thời nữa, thì lẽ nào chị em còn ngửa ngạo mà không bỏ? Đầu là sau quen, trước khó sau dễ? ...

VIỆC LÀM

A-ĐÔNG TRUNG HOA

Trung Nga xung đột. - 27 Juillet - Thái độ Nga vẫn cương quyết; Nga yêu cầu Trung-Quốc phải nhận những điều kiện trong bản tối hậu thư; ...

28 Juillet. - Nga thấy chính phủ Trung-Quốc không trả lời mà cứ hoãn hoãn những công tác để phòng ngự. ...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

có thể dùng để mưu hoạch phúc hòa bình cho nước Pháp. Ông nghị-viên xã hội Frontard, rồi đến ông Nghị-viên Công-sắc Cachin đứng lên diễn thuyết, công-kích Nội-các Doan ông Brisard bày tỏ cái tinh thần quan trọng của kế hoạch Young đối với quan hệ quốc tế và nhất là nước Pháp-Dục; ông nói chính phủ sẽ tận-lực mà tránh khỏi chiến tranh, để cho nước Pháp khỏi hư hại một lần nữa...

Đề phòng ngày 1er Août. - 21 Juillet. M. Tardieu đã hội-đám cùng các ông cụ trưởng của các Công-an-cục, bàn về cách đối phó với bọn biểu-tình ngày 1er Août. Chính-phủ đã ra lệnh cấm chỉ các cuộc mi-ting, du-hành, tụ-tập ở trên quan lộ. Những kẻ đi có động công nhân bỏ công việc, nên xung-đột với cảnh-binh sẽ bị đàn-áp rất cương-quyết, những thợ thuyền ngoại quốc có dự vào biểu-tình sẽ bị trục-xuất cảnh-ngoại. ...

1er Août. - Từ báo "Humanité" và tờ "International" (sân-hành ngày 1er Août) vì lời lẽ quá kịch-liệt nên đã bị sở-cảnh-binh chiếm-lấy.

Đài-sứ Ter Aout, ở Paris vẫn am-tiễn các công-sở vẫn làm việc như thường, chỉ có số ít thợ thuyền đình công. Nhiều người bị bắt; 48 người thợ ngoại quốc bị trục-xuất; còn đương-tầm là 10 người khác nữa.

ANH. Lao-lư xung-đột. - Vì cuộc điều-định Trung-vương-ủy-viên-bội của Tô-bộ-p những thợ thuyền làm công-sở (coton) cũng các chủ xưởng không có kết quả gì, nên hiện 500.000 thợ thuyền đã đình công.

Chính-phủ «Lao-động» cũng thế đó? - Bộ-Bài-quan đã chính-thức tuyên-bố rằng những tin đồn rằng việc đóng-chiếu tuần-dương-hạm Exeter đã đình-chỉ là tin sai. Chiếc tàu Exeter gồm ở trong chương-trình hải-quân năm 1907, còn hai chiếc tuần-dương-hạm mà mới đình-dong đây là thuộc về chương-trình năm 1923.

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị, chưa định thời-gian vào ngày nào-se có các nước Pháp, Anh, Mỹ, Ý, Nhật, Đức tham dự.

Đại-biểu đoàn Anli gồm M. Henderson, Tổng-trưởng bộ ngoại-giao; M. Suowden, Tổng-bộ tài-chính và M. Graham, Tổng-trưởng bộ thương-mại.

Đại-biểu đoàn Pháp gồm M. Briand, Tổng-trưởng bộ ngoại-giao; M. Chéron bộ-trưởng tài-chính; M. Moreau, Tổng-lý Pháp-quốc Ngân-hàng; MM Berthelot, Léger và Fromageot.

Đại-biểu đoàn Đức có MM Stresemann (ngoại-giao), H. Herding (tài-chính), Wirin (bộ-trưởng các miền bị chiếm), và Cartaus Quốc-gia kinh-tế.

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

CÁC BÀ PHỤ NỮ NÊN LƯU Ý !!

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG

Tiệm thuốc to như của người VIỆT-NAM Vô-thương nữ-biêu đơn

(Thuốc bổ đàn bà) Hộp to giá \$300 Hộp nhỏ giá \$180

Điều-kinh chùng-từ hoàn (Thuốc điều kinh và bổ huyết) Mỗi 1-ôp giá \$180

Phụ-nữ bạch-dới hoàn (Thuốc chữa đàn bà khí hư và có chứng bạch-dới) Mỗi hộp giá \$100

Trong cõi Đông-Pháp chỗ nào cũng có đại-lý bán.

Ở Trung-kỳ ngài nào muốn mua thuốc cao, đơn, hoàn, tán của Bàn-hiệu hay muốn làm Đại-lý, xin cứ viết thư cho ông

TRẦN-KIỆM-QUÁN

Đại-lý độc-quyền ở Trung-kỳ Rue Đông-ba - HUẾ

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG HAIPHONG

ANH. Lao-lư xung-đột. - Vì cuộc điều-định Trung-vương-ủy-viên-bội của Tô-bộ-p những thợ thuyền làm công-sở (coton) cũng các chủ xưởng không có kết quả gì, nên hiện 500.000 thợ thuyền đã đình công.

BAC NINH BENE QUI DA CO THUOC TIEN

Nếu ai mắc phải bệnh LẬU hay ĐƯƠNG MÁI mà đã uống thuốc khắp cả nơi rồi, mà không khỏi, thì nên uống ngay thứ thuốc của ông BAC NINH-VAN-ÁP số nhà 47 phố Ninh An, tỉnh Bắc-Ninh, ngay thì nào cũng phải khỏi, và lại rẻ, mà dùng sinh dục thì dễ như thường, mà người không có một mụn mụn thì nào gọi là có, vẫn ăn uống được như thường, đi lại như thường, uống lấy nước là thuốc, hai thứ thuốc này hiện đã nổi danh tiếng khắp thế giới, ai cũng biết rằng hai mụn này hay có một, một thì nên không quên nói cho. Thuốc này p. 60, đường mail 1 p. 60. Nếu gặp cách cách lính hóa giao ngân thì hiện tại có thể thuốc này giá, có như sau, hay mỗi đó mà dùng thì mỗi chỉ cần một gói nhỏ, thuốc này sẽ chữa cho không người khỏi rồi, giá p. 25 một gói, 3 gói thuốc này gói bán lại M. L. vận-Thuê số nhà 200 Rue Espagne Saigon, Pháp-lâm số nhà 7 Rue des Médicaments.

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị, chưa định thời-gian vào ngày nào-se có các nước Pháp, Anh, Mỹ, Ý, Nhật, Đức tham dự.

Đại-biểu đoàn Anli gồm M. Henderson, Tổng-trưởng bộ ngoại-giao; M. Suowden, Tổng-bộ tài-chính và M. Graham, Tổng-trưởng bộ thương-mại.

Đại-biểu đoàn Pháp gồm M. Briand, Tổng-trưởng bộ ngoại-giao; M. Chéron bộ-trưởng tài-chính; M. Moreau, Tổng-lý Pháp-quốc Ngân-hàng; MM Berthelot, Léger và Fromageot.

Đại-biểu đoàn Đức có MM Stresemann (ngoại-giao), H. Herding (tài-chính), Wirin (bộ-trưởng các miền bị chiếm), và Cartaus Quốc-gia kinh-tế.

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

CÁC HIỆU BUÔN TO ĐỀU CÓ BÁN LẺ CẢ

THUỐC LÃO HOANH - PHÁT

LY SENG BAO 42 HANG BO HANOI

Đại-lý có ở các hiệu thuốc lớn ở các tỉnh

HIỆM CÓ ! HIỆM CÓ ! Trong tỉnh Quảng-Nam ngài nào mà đã qu... vui phải làm cảnh ng... A phiên, mau mau... bôn hiệu mà uốn... thuốc bổ đi, bổ đượ... bôn hiệu mới lấy... tiền, còn không... thì mới xu... cũng không... tón.

PEARL HAIR OIL L. CARREAU 117-121, Rue de la République - HANOI

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...

Châu-thiệu-Dương, đại sứ Trung-hoa ở Phẫu-lan đã từ Bắc-bình lên miền Bắc để điều tra về sự hoạt động công-sắc...

Quốc-tế hội nghị. - Thông-tin-xã-hội Reuter cho biết rằng cuộc Quốc-tế hội nghị...

HUNG GIA LỢI. - Đề phòng ngày 1er Août. - Máy bơm này rất tốt nhưng mà những cái thì công-sắc bị cộm cũng đáng kể...